

Petitia vera aneb pravota radost

BŘEZEN 2017

Uvnitř naleznete:

- Pozvání do intimity s Bohem 3
- Vzpomínka na P. Ptáčka, O. Cr.
- Majetek SFŘ a jeho využití
- Důtka bratrovi, který vzal do rukou peníze
- Okénko otázek a odpovědí

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Pozvání do intimity s Bohem

P. Dr. Jan Evangelista Urban OFM radí svému penitentovi (a nám všem)

Redakčně zpracováno na základě poznámek z duchovního doprovázení P. Benedikta V. Holoty OFM v letech 1964 - 1991.

Kapitola 3: Prostředky duchovního života

3.1 Čtyři klasické prostředky v bytostné souvislosti

Duchovní četba: naslouchání slovu Pána, i v „tlačenci“ okolností. Studium se stává naše víra více rozumovou než zkušenostní. Avšak když máš potíže s věřením, tak nesháněj důkazy a rozumové podpěry, ale modli se a důvěřuj! Víra je ve vůli, ne v rozumu. Vůle je nosnou mohutností víry. „*Věřím - protože chci věřit!*“ Jako láska: „*Miluji - protože chci milovat!*“ Pán Ježíš se neptal: „Rozumíš tomu?“ Nýbrž: „Věříš tomu?“ On nám přikázal, abychom tomu, co říká, věřili. **Víra nejsou vědomosti. Víra je smýšlení a způsob bytí.** Nechtěj se zajišťovat myšlenkami naučenými. Otevři se proudu Ducha.

Vnitřní modlitba: procítění oslovení Božím slovem v nejzazší samotě svého srdce, sycení se Slovem.

Život v Boží přítomnosti: vděčnost, s níž **přijímám** z ruky Boží a v dialogu s Pánem všechno to situační, pozemské, všední. A vmilovávám se do Boha.

Zpytování svědomí: sebezpoznání – **vidění** sebe sama jako člověka hříšného, který je přesto Kristem milován. Jsou dvě víry: ta jedna, že se musíme držet Boha zuby nehty. Ta druhá, že nás Pán sám přitahuje, sám se připomíná a přímo se vnucuje.

To, co zní jako pouhý výčet logicky seřazených duchovních prostředků, je však již svým pořadím bytostnou souvislostí a zdrojem vnitřní duchovní dynamiky.

Ten, kdo slyší, cítí, přijímá a vidí sebe sama takto, **ten je jistě povolán do nejtěsnější blízkosti Krista a k jeho svatému následování.**

Chceš být dokonalý a nevíš jak? Usiluj o věcnou dokonalost, v oněch duchovních prostředcích stále lépe, ale tuto sloupcovou ctnost života stav konkrétně. Kde je jedna ctnost, rostou všechny. **Modlitba- sebezápor - láska.**

3.2 Model duchovního života a jeho tři dimenze

Tři základní vztahy: k Bohu - k sobě - k bližnímu. Aby mi bylo jasné, kde stojím! V pojmu pravdy – nebo v pravdě?

Kontemplace je vztahem k Bohu. Četbou Božího slova, obohacováním poznání četbou duchovních knih a studiem, modlitbou, eucharistií a bdělostí srdce ve mně narůstá Boží blízkost. Nazíravý pohled pak vede k umění vidět ve světle zjevení všechno, co den přináší. **Zpytování svědomí** je prověrkou vztahu k Bohu: jak jsem dnes žil Pána Boha? Poloha srdce.

Oběť je vztahem k sobě. S ochotou přinášej Bohu duchovní oběť - kříž. V sebevýchově volím to, co je ukřižovanější. **Zpytování svědomí** je prověrkou vztahu k sobě: jak jsem dnes žil sebe- jak jsem se ovládal? Sebekázeň - spodobování s Kristem.

Svědectví je vztahem k bližnímu, k okolí, ke stvoření. **Zpytování svědomí** je prověrkou služby lásky, skutků duchovního a tělesného milosrdenství: jak jsem dnes sloužil Kristovou láskou – dobrotou a láskou, srdcem otevřeným pro celé stvoření?

Služba pro společenství jako svědectví Kristovy lásky prosycené kontemplací a duchem oběti, jako uskutečňování našeho stálého a stále hlubšího obrácení. Služba až ke svědectví.

3.3 Nebezpečí pasti roztržitosti – „já“ točící se jen kolem sebe

Provází nás tajný hlad po duchovních pokladech. To nás vede k předstírání. Předstíráme před Bohem upřímnost a mlčenlivost a snažíme se mu vlichotit, aby nás naplnil nějakým zvláštním zážitkem. Tím se

stáváme sami sobě roztržitostí. To nejnešťastnější ze všeho při duchovních cvičeních je, když se naše modlitba točí kolem nás samotných a snaží se dosáhnout obohacení vlastního já. Tím se modlitba stává naší největší možnou roztržitostí. Varujme se veškeré romantičnosti, tj. libivých představ a úmyslů jakoby mystických: necht' je modlitba vždy skutečností a ne fantazií.

Při modlitbě nesmíme nic hledat. Třeba se spokojit s tím, co mám od Boha, a rád přijímat, cokoli mi bude chtít ze své dobroty ještě dát.

Polovědomí při modlitbě je rovina modlitební „rutiny“. Po takové modlitbě jsem „pomodlený“, ale s Pánem Bohem jsem se nesetkal. **Rozlišovat vlažnost citů od vlažnosti vůle.** Začínáme se vždy modlit především vžitím se do přítomné Boží Plnosti - před každým rozjímáním, mezi každým rozjímáním, po každém rozjímání - vžívej se svým vědomím - hluboce a dlouze – do Boží Plnosti, ve které jsme, která nás proniká a nese. Ne jenom o Pánu Bohu přemýšlet a k němu jakoby do dále mluvit, nýbrž nořit se do Něho celou bytostí, v něm se cítit, s ním být spojen, s ním jednat. **Při modlitbě nespěchat. Spěch zabíjí zbožnost.**

3.4 Vady povahy a pohlídání si prvotního hnutí mysli

Určitý rys povahy může být zakořeněný, navyklý. Těžko to bude jiné /prudkost/. Ví, že mu to škodí, druzí tím trpí, trápí se pro to - ale jiné to nebude. Co zbývá? Hlídat nejen nezvládnutá hnutí, ale i naději, že to přece bude lepší. Hlídat to! Dělat to! **Pozor na oblíbené chyby!**

Změna povahy, která má své navyklé vady, je něčím mimořádným. Takovou změnu povahy dokázal sv. František Saleský . /Bratr František Lev Nosek takto bojoval s „briskností“ své povahy/.

Klasifikace ducha a jeho vad je nám pomocí:

Vnitřní vadou je povrchnost, dělání „jakoby“.

Vnějšími vadami jsou přetvářka, zveličování, „hraní“.

Jako **schizofrenické** /rozdvojení osobnosti/ se vyskytují neurčitosti, nejasnosti, nepravdivosti a překrucování. **Dvojnásobnost má řadu podob** jako zbabělost, strach, neláska, tvrdost, sebestřednost, tajnůstkářství, agresivita, ponižování druhých, ironie vůči druhým a omlouvání sebe sama, podráženi, vykrucování. Odmítavá a netrpělivá mohou být už i samotná **gesta**.

Zastaralé chyby v duchovním životě se projeví např. při změně role – služby ve společenství. Co s najednou vyhřezlou sobeckostí? Musí se zpátky, k hloubkové analýze. Tam, kde s chybou už jde těžko pohnout, **lze ji aspoň izolovat!** Třeba dát pozor, aby se objevená chyba nedostala do jiných, mnoha dobrých vlastností, které ten „sobec“ má.

Bratře,

Pohlídej si oblast prvních hnutí. Nemazli se se svými chybami. Snaž se ovládnout každé slovo!

Na co? Za co? **Abys svědčil o radostné zvěsti Boží milosti.** Pamatuj na evangelium serafického ducha společenství. Podívej, co se natrénují atleti, aby se mohli zúčastnit olympijských her. Proto hled', ať všechno nečisté je zadrženo už ve smyslovém vjemu. Právě smyslovému vjemu se snaž vyhnout a nedopusť, aby se cokoli nečistého dostalo do jemného přediva duše. Oči, uši, jazyk, hmat, čich. Pasivní očista. Jde především o kázeň očí. **Půst očí** – nejaktuálnější forma postu v dnešní době.

Celým srdcem srovnávej podle Krista to, co se v tobě vynořuje v hnutích jako s Kristem dosud nesrovnané. **Anuluj to!** A ponechej si to „celým srdcem“.

Modlitba pro „recidivistu“:

Otče na nebesích, jak bych ti byl vděčný, kdybych se této věci zbavil. Ale musím-li to nést až do svého konce, jsem připraven. Není to žádný krásný kříž, ale kříž tvého Syna byl také tvrdý. I to chci snášet, že nemohu přesně rozlišit, co je nemoc a co hřích. Jen o to tě prosím: Pomoz mi, abych tento hřích překonal. **Chci trpělivě nést svůj kříž.**

3.5 Pasivní očista a sebezapírání

Pasivní očista už na úrovni smyslových vjemů, a **čistota úmyslu: nikdy se vědomě nestav proti svému svědomí**, i když avizuje věci, které nejsou hříchem. Buď nad tím! Chci!

Bdělost srdce, kontemplace, eucharistie a kříž, sebereflexe. Vědomí Boha a vzrůst víry, lásky, naděje.

Odříkání je mnohem spíše pohotovost všeho se vzdát, zavolá-li Bůh, než věčně nevlastnit nic. Žij v určitém odpoutání, vlastní, jako bys nevlastnil. „*Tak ani žádný z vás, kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže být mým učedníkem*“ /Lk 14,33/. **Žít život radostně a s důvěrou jako Boží děti.**

Když se zasazují o něco dobrého, co je přitom těžké, pak jde o **obět' činnou**: ta se prostě přijímá jako nutná. Podle ochoty k činným obětem se pozná, jakým je kdo křesťanem.

Cvičnými obět'mi se stáváme způsobilějšími k obětem činným, s lehkostí a ochotou. Naše síly může podlamovat: pohodlnost, požitkářství, svéhlavost, ješitnost, zbabělost. Mohou nás svádět, že zanedbáme příležitosti k dobrému a zklameme při vážných požadavcích.

Cvič se bez ustání v odříkání, kázni, zachovávání míry, otužování, prostotě a ochotné pohotovosti konat dobro. Kdo se nedrží na uzdě v dovolených věcech, stojí už na hranici nedovolených. Kdo se netrénuje v přemáhání pudů, ten zklame, až ho život požádá o něco těžkého. Kdo se naopak cvičí v obětech, získává čilost a pohyblivost, je osvobozován pro dobré a správné.

Pochybným druhem obětí jsou **oběti zátěžové**. Ty si musíme vymýšlet. To, co je samo o sobě těžké, není vždy samo o sobě dobré. "Bůh chce oběti" je nebezpečná věta. Když někdo cítí potřebu udělat pro Boha něco mimořádného, ať mimo modlitbu nehledá něco těžkého, nýbrž dobrého. Bude-li to dobré konat správně, najde se obětí dost.

Oběti přenechejme prozřetelnosti, odevzdanosti do Božího vedení. Přijímej z Božích rukou radostně vše nepřijemné a těžké, a snášej to pro Boha. Nemluv mnoho o obětech. Raději víc pracuj, pomáhej, dělej radost, statečně vydrž, co vydržet máš! **Základním zákonem je toto:**

Přinášet ty oběti, které můžeme udělat radostně a snadno! Snadnost a radost při mravní oběti je známkou lásky. Přepíná své síly, kdo koná obět' s nechutí, mrzutě, ztrápeně. Síla lásky mu na takovou obět' nestačí. Ovšem zříkat se toho, co je hloupé, nepravdivé, nevkusné či dokonce zkázonosné, nelze obět'mi nazvat. Jde spíše o sebevýchovu.

Mravní oběti mají hluboce léčivý význam:

- **Přijímám-li seslané utrpení** v poslušnosti a lásce
- **Odříkám-li se nedovoleného**, i když to někdy znamená odříci se mnohého velmi krásného
- **Konám-li kající obět' hříšníka** tím, že činím opak toho, čím jsem hřešil, abych tak uvedl do úplného pořádku neuspořádané pudy a abych tím vyjádřil svou lítost a oddanost
- **Konám-li smírné oběti** za záchranu jiného člověka, pak tím – kromě vytrvalé modlitby- činím často to jediné, co něco zmůže proti moci hříchu, a co hřích přemůže.

V míře obětí panuje svoboda. Určuje ji rozdílnost lidí, jejich vlohy, povolání...

Bůh tvůj kříž už od věčnosti viděl, promyslel božským rozumem, přezkoumal spravedlností a proteplil slitovností. Oběma rukama jej potěžkal, není-li snad o něco těžší a větší. Pak jej ještě poželhal, svým jménem a milostí posvětil, vdechl do něho svou útěchu a ještě jednou se podíval na tebe a tvou odhodlanost. Tak ti kříž přichází přímo z nebe jako Boží volání a jako dar jeho slitovné lásky, aby ses stal sebou samým a našel v Bohu své naplnění.

3.6 Osobní duchovní vedení

Kněz musí považovat za hlavní životní linii svěřeného všeobecné povolání člověka ke spáse. Je však třeba, aby každý z nás udělal nejdříve první i druhý krok; teprve poté, kdy nám zkušený duchovní vůdce toto dovolí, se může pokusit uložit nám něco, co by už mohlo být tím krokem. **Pedagogické čekání** otevírá svěřenému nový horizont, stálou otevřenost vůči působení Ducha, který nás - knězi svěřen- uvede postupně do všeho. Nejsme ponecháni sami sobě, nejsme ale také podceňováni. Škatulky a schémata jsou pro vědění, ne však pro duchovní vedení. Pro duchovní život jsou osvícení. To, co přichází z charismatu, z nápadu. **Kněz asistuje Duchu svatému.** Nerozhoduje. Hlídá směry. **Duchovní četba** budí střed vnitřního vedení. Dává myšlenky a nutí duši, aby šla dál. Kněz sleduje pravdivost užívání prostředků duchovního života: Co čteš? Jak to na tebe působí? Máš z toho něco?

Egoismus, sebestřednost, sebecit a vzdor jsou v každém z nás. Jsme vedeni – převáděni – na **jednotu v Kristu** a kněz jako duchovní vůdce je nám v tom **nástrojem milosti**. Podstatou křesťanství je jednota

Kristova těla. Kdo jednotu společenství nevytváří nebo ruší, prohřešuje se na podstatě společenství. Podstatou společenství je Někdo. Svátostí jednoty společenství Kristova těla je Eucharistie. Když jsou dva orgány proti sobě, celé tělo trpí. Když jsou proti sobě dva členové společenství – trpí celek. Porušení jednoty není porušení příkazu, ale zranění. Kdo cítí antipatie vůči druhému, měl by přijmout a vykonat akty smíření. Kdo má sklony k pýše, nechť přijme i ponižující práce, ať trpělivě snáší nelibosti, ústrky a křivdy.

Jsme vedeni k tomu, aby naše modlitba byla setkáním s Bohem, nejde o studium. **Hloubka vědomí Boha v modlitbě** vede k poznání, co Bůh od tebe chce osobně, a kam tě Duch Boží sám vede. V modlitbě nejsi sám, v jejím prožitku je i Bůh. Uč se vžívat do Boží blízkosti. Je nekonečná. Někdy může mít kněz dojem, že člověk jemu svěřený se v modlitbě dostává do mystických stavů. Když to vede k pokoře- má se za nehodného- mlčení, skrývání stavů- jsou to asi pravé stavy. Ty vedou k hlubší pokoře, větší lásce, zdrženlivosti, nevyjevování, sebezáporu, oběti, nové kvalitě vědomí Boží blízkosti. Mystika bez modlitby je podezřelá. Mluvení o stavech, zveřejňování, sebelítost a sebeobdiv jsou příznaky, že jde o přirozenost, ne o pravou mystiku. Ta předpokládá usebranost mysli a sebezápor. Odevzdání se duše Bohu bez výhrad, pevnou víru v jeho zaslíbení, naprostou oddanost k jeho vedení. Vytrvalost ve službě Boží i ve zkouškách, opuštěnosti, duchovní temnotě a prázdnotě. Ochotu obětovat Bohu i ty zájmy, jež jsou duši nejdražší. Doufání i proti vši naději. Pak je Bůh oslaven, a dostává se mu dosti učinění i za rouhání lidí nespokojených s vedením Boží prozřetelnosti.

Starý nepřítel sužuje povolání k řeholnímu životu, k profesi. Zažíváme mnohá pokušení, nejen ve zkušební době. **Chceš-li zůstat povolání věrný**, pak není lepšího prostředku než modlitba k Panně Marii o milost setrvání. Svá pokušení upřímně sděluj co možná nejdříve duchovnímu rádci.

3.7 Smíření a sanace hříchů

Ježíš čeká, že se s ním začneš bavit. Ale ty se díváš po svém životě – a hledáš na něm každé smítko: „Promiň, Pane, tohle jsem udělal špatně, tamhle jsem zakopl – jistě tě můj život velmi uráží“. Tak to jde den za dnem... A ty se vůbec nedostaneš k tomu, aby ses tak vzácnou návštěvou nechal potěšit.

Pán vidí tvůj život i tvé hříchy. Nejde mu o hříchy – **jde mu o tebe!** Nejdůležitější není ani vyznání, ani lítost, ani předsevzetí, ani napomenutí kněze. **Nejdůležitější je, co dělá Ježíš!**

Odpouští mi moje hříchy. Naplňuje mne svým mesiášským pokojem. **Šalom! Pokoj tobě! Pokoj vám!** Tak oslovil své učedníky po zmrtvýchvstání. Rozhřešením jsi vstal z mrtvých i ty.

Boží království v tvém srdci začíná, když přijímáš Boží slovo jako normu svého života, když na dobrotu Boží odpovídáš hlubokou lítostí nad svými hříchy a životem plným vstřícnosti ke svým bratrům a sestram.

Nejde jen o to nemít dluhy u Pána Boha, nýbrž je také sanovat. Třeba projevem vnitřní kajícího. Sanovat hříchy proti bližnímu i skutkem: - navštívit spolubratra, říci slovo útěchy. Ne pouze dosáhnout odpuštění Boží a bližního, nýbrž **konat opak hříchu**. Jako bližního můj hřích zarmoutil, tak mohu zase dát radost skutkem s pozitivním účinkem.

Nechápej víru jenom ve vztahu k Bohu, ale i ke společenství. Jde tedy nejen o vertikální, ale i o horizontální rozměr víry. Také ve mši svaté a v oběti Eucharistie nejde jen o přijímání svátostného Krista, nýbrž i o mystického Krista – bližního. Mystický Kristus působí jednotu křesťanů, Pán ustanovil Eucharistii, aby nás vedl ke **hlubšímu bratrství, k většímu zájmu jednoho o druhého. Dělejme častěji radost, třeba i malou.**

3.8 Výhost vnějšimu člověku: dokonalost a zkušenostní víra

„Našel jsem, koho miluje má duše“ /Pís 1,7/.

Ten, který je mým směrem, žil...Své protivníky ničil mírností, dobrotou, láskou. I moje cesta je taková. Jaká účast na utrpení – taková...

Pozor na hnutí milosti, ochotně, rychle, vytrvale. Nevyrušuj se tím, že si budeš všimati toho, co se tě přímo netýká. **Dej výhost vnějšimu člověku**. Všechno zneklidňující, co by tě chtělo připravit o pokoj srdce, pokládej za pokušení.

Zcela se predej milosti! Ne sobě! Nepřekážej milosti svým míněním a vůlí. Máme tendenci sklouzávat do

sebezajišťování. Neustále se namáhejme, abychom nechali volnou ruku milosti. **Vůlí vzdělávej skutky víry.** Víra v Boha skrze osobní setkávání s Kristem je jádro františkánského života. Dosáhnout dokonalosti, to je jako kdybys chtěl „zajít za obzor“: stále jdeš, stále se namáháš, a stále tentýž horizont je před tebou. **To tě ale neomlouvá, aby ses zastavil.** Sebezapírání je ochota duše nežít v ničem pro sebe. Je odhodlání odvracet duši od jejího přirozeného sklonu, kterým činí sebe samu středem života. Je odhodláním nezabývat se sebou, nezajímat se o sebe, nechat se stranou, **nechat se být.** /Mt 5,29/. Pán mi říká: „*Svěř mi to. Nechtěj to dělat ty, nech to dělat mě...*“ **Dejme Pánu důvěru.**

Stav na skále milosti. Ne na písku sebelásky. Milost – to je ten tvrdý základ. Žít z milosti znamená žít tvrdě. Zamysli se nad dary, které ti Pán dává. Nad nevděčností, s jakou je přijímáš. Za co se směňuješ? Za menšího bratra - menší sestru? **Za co?**

Být věrný poznanému charismatu, službě jemu. Uměním je spolupráce, spolupůsobení s dobrým hnutím – když přichází. Tím uměním se také upravuje přijímání a žití dalších milostí. Neuhášeš ducha.

3.9 Bratře, měj starost – osvícení je darem půstu a modlitby

Duch, který se vymítá modlitbou a postem, je duch propadání sobě, duch požívačnosti, lenosti, zbabělosti a nečistoty. **Půst a modlitba probouzí v duši ducha víry,** hlubší vědomí vlastní existence před Bohem, mocné procitnutí k pravému svébyetí v Bohu. **Půst a modlitba probouzí v duši důvěru** v Boží dobrotu, milosrdenství a lásku,

odpovědnost za sebe před Bohem a jeho požadavky,

ducha sebekázně, sebeovládání, oběti,

ducha rozhodnosti: „Už se tě nepustím, Bože!“

ducha ochoty přijmout a vytrvat v plnění i vážných a těžkých požadavků na to, abych se zřekl požitků i dovolených – a už se k nim nevracet.

Půst a modlitba probouzí v duši ducha Božího:

dar zkroušenosti, věrnosti v duchovním životě, poslušnosti, zdravé pokory, zbožnosti a lásky, působí dar slz a lítosti, vítězství nad tělem.

Jsou to dary. Ty minulé si je třeba osvěžovat, přitáhnout si je blíž: co mi ty okamžiky daru – osvícení – daly. Drž se toho! Můžeš se o to opřít! Konečné pojetí modlitby a života v Boží přítomnosti je **modlitbou mystickou.** Zakoušení Boží plnosti, cítěné zakoušení a spočinutí je spíše pasivní než činné.

Afekt je krátká **obsahově hutná věta, vyslovovaná stále hlouběji a niterněji.** Afekt není jen recitací a pouhým opakováním; sděluje duši obsah, který v sobě slova nesou:

pokoru, lásku, oddanost, vděčnost, víru, touhu,

rozhodnutí, pokoj, klanění, úctu,

zkroušenost, kajícnost, naději,

důvěru, prosbu, smír.

Opakování stejných, obsahově hutných slov **přináší nové poznání,** nový obsah, který se těžko vyjadřuje jinými slovy a přece jeho obsažnost je stále vzrůstající. Nové poznání spoj se středovou skutečností svého osobního vztahu ke Kristu. Takovýmto afektivním způsobem prohlubuješ, zajišťuješ, uchopuješ střed svého osobního života s Kristem. **Příklady takových slov:**

Pro klanění a úctu:

„Pán můj a Bůh můj“.

„Ty jsi cesta, pravda, život“.

„Kdo jsi ty, Bože, a kdo jsem já“.

„Svatý Bože, svatý silný, svatý nesmrtelný“.

„Bud' jméno Páně pochváleno“.

„Velebí má duše Pána“.

Pro zkroušenost a kajícnost:

„Zkroušeným a pokorným srdcem, Bože, nepohrdneš.“

„Ježíši, Synu Boha živého, smiluj se nade mnou“.

„Odvrať svou tvář od mých hříchů“.

„Stvoř mi čisté srdce, Bože“.

„Pane, chceš-li, můžeš mne očistit“.

„Zahlad' všechny mé viny“.

„Pane, ty víš“.

V pokušení:

„Je pro mne dobré přilnout k Bohu, položit veškerou svou naději do Hospodina“
 „Ty nejsi, Pane, takový, že bys neměl soucit s mojí slabostí“.
 „Pane, smiluj se.“ „Pane, zachraň mne“.

Pro naději a důvěru:

Slož svou starost na Pána a On tě zachová“.

„Ježíši milosrdenství“.

„Srdce Ježíšovo, v tebe důvěřuji“.

„Od úkladů ďáblových vysvobod' mne, Pane“.

Pro lásku:

„Bůh je láska“.
 „Můj Bůh, mé všechno“.
 „Celým srdcem, Pane“.
 „Věřím, že mne miluješ“.
 „Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě miluji“.
 „Přidej mi lásky“.
 „Celý Tvůj“.

Pro oddanost:

„Kdo jako Bůh?“
 „Ne jak já chci, jak Ty“.
 „V Tobě žiji, v Tobě umírám“.
 „Tvé milosrdenství trvá na věky“.
 „Mluv, Pane, Tvůj služebník slyší“.
 „Ve Tvém světle vidím světlo“
 „Bud' vůle Tvá“.

Pro prosbu:

„Přijď, Pane Ježíši“.
 „Přijď, Pane, a neprodlévej“.
 „Pane, pospěš mi na pomoc“.
 „Bože, na zemi řež a pal, ale ušetři mne na věčnosti“.
 „Z hlubin srdce k Tobě volám, Hospodine“.
 „Co chceš, Pane, abych činil?“
 „Přidej mi víry“.

Pro smír:

„Nežiji já, žije ve mně Kristus“.
 „Jsem spolu s Kristem ukřižován“.
 „Svět je ukřižován mně, a já světu“.
 „Můj Ježíši, odpuštění a milosrdenství“
 „Má láska je ukřižovaná“.
 „Ve spojení s Tvou Obětí na kříži a na oltáři“.

Modlitba je hlubokým spočinutím našeho vědomí v Božím tajemství. Když do duše jakoby samo náhle přišlo, je třeba být na ně připraven. Ne o ně jenom od začátku usilovat. To bychom se mohli s Pánem i minout.

Chvilé modlitby – rozjímání - je jen fragmentem **celodenní modlitby kontemplativního pohledu**, celodenní virtuální modlitby. Kořeny své existence buď ve vztahu habituelní bdělosti v Bohu. Neznepokojuj se již detaily. **Usiluj o celkový vztah k Bohu, aby byl pravdivý, oddaný, celý. Aby byl.** Z kontempace a z co nejživějšího a nejhlubšího vědomí Božské skutečnosti vychází duchovní život celý. Jde o **přesvědčení, že kontempace je důležitá.**

Jak toho dosáhnout? **Polohou srdce, pravou habituelní usebraností.** Ta vyžaduje námahu, již se duše znaví, a potřebuje **návrat**, obnovení myšlenky na Boha. Poloha srdce a pravá habituelní usebranost není záležitostí rozumu ani myšlení, ale srdce a lásky.

A kde vzít tu lásku? **Vystav své srdce působení Boží lásky.** Lásku může dát jen Láska. Uč se lásku přijímat. „Bůh je Láska“ /1 Jan 4,8/. Absolutním středem, soustředěním duchovního života do jednoho bodu, je Eucharistie. V ní je konkretizována Boží Láska a Boží milosrdenství. Pokojně a s důvěrou položme svůj střed do Eucharistie. **Duch je hlavní věcí.** Úzkostlivost a křečovitost jsou neduchovní. Kde je pokoj, tam je Pán, **atmosféra Pána. Utíkej se ke svatostánku.**

Redakce: bratr Irenej OFS

Vzpomínka na P. Jaroslava Ptáčka O. Cr.

Rytířský řád Křižovníků s červenou hvězdou se zrodil ze zakladatelské iniciativy Anežky Přemyslovny v Praze „Na Františku“: původní laické špitální bratrstvo vypučelo na kmeni Kristově vedle dvou hlavních větví raného františkánství, klarisek a bratří menších. Roku 1237 papež Řehoř IX. na Anežčinu žádost tento pražský špitál povýšil na samostatný řád, jehož symbolem se stal červený kříž - symbol křesťanské charity (a k němu o 15 let později pak přibyla i šesticípá červená hvězda). Řeholí sv. Augustina, kterou dal papež bratrstvu do vínku, i symbolikou rytířských řádů té doby, se řád formálně oddělil od františkánské rodiny. Ale dodnes je hlavní řádový kostel křižovníků zasvěcen sv. Františkovi z Assisi a upomíná tak na někdejší kolébku řádu. Do františkánské rodiny již křižovníci nebývají počítáni a z jejich řad si františkáni žijící ve světě nevolí své duchovní asistenty. Nejbližší spirituální příbuznost je však zjevná a laický počátek řádu by nás měl s křižovníky sblížovat ještě víc.

Zvláště když je možné tuto příbuzenskost oprít o konkrétní duchovní zkušenost. Výjimečnou osobností dokládající společný úběžník snah alespoň části z nás – někdejších lidických poutníků a iniciátorů pokusu o obnovu tradice katolického družstevnictví - byl křižovník P. Jaroslav Ptáček, jehož pozhnaný život se uzavřel 15. listopadu minulého roku. Přestože naše snahy ve více směrech neuspěly, a alespoň v tom, co je naším očím viditelné, by mohly být dokonce hodnoceny jako „marnost nad marnost“, otec Jaroslav se ještě i na svém vlastním úmrtním oznámení hlásí ke svému podílu na vzniku a činnosti Concordie i ekumenického střediska OÁZA v Lidicích. Je to jeho věrnost nám, služebníkům neužitečným, která nás zavazuje odpovědět stejnou věrností tím, že se pokusíme přiblížit osobnost otce Ptáčka naší františkánské rodince. Vždyť toto jeho přihlášení se k nám – při odchodu na věčnost – je vlastně radostným povzbuzením, že naše snažení přece jen nebylo marné. A jde o svědectví svatého kněze!

Ano, právě tak biskup František Radkovský začal zádušní mši svatou v sobotu 26. listopadu 2016 v kostele sv. Františka. „Přišli jsme se rozloučit se svatým knězem“. Kde se zde hlavní celebrant - biskup plzeňský - vůbec vzal – na území pražské diecéze, a proč jako fokolarín v hlavním řádovém kostele křižovníků? Vysvětlení je prosté: Mons. František Radkovský byl v 90. letech prezidentem obecně prospěšné společnosti „Memento Lidice“ a kladenský vikariát zde byl po léta zastupován P. Ptáčkem. Tato několikaletá zkušenost biskupa s knězem zakládala i onen výrok o svatosti! Memento Lidice mělo jako cíl svého snažení smíření ve třech dimenzích a v žádné z nich to nebylo vůbec jednoduché: smíření mezi národy, Čechy a Němci především, smíření mezi křesťany různých denominací a mezi křesťany a židy, a smíření mezi občany hlásícími se k různým (až protivným) politickým orientacím. V Lidicích jakoby tato naléhavá potřeba smíru byla přítomna ve zvlášť koncentrované podobě.

P. Jan Evangelista Urban OFM říkával, že církev potřebuje být pokorná - aby mohla plnit své poslání. Otec Jaroslav Ptáček byl takovým pokorným knězem, nejen navenek, ale svým vnitřním duchovním ustrojením. Pokora neznamená bážlivost, tím méně poklonkování před mocí: do kladenského vikariátu P. Ptáček přicházel /1986/ už po řadě štací, a v některých mu nebylo dáno dlouho se zdržet. Jeho pokora se projevovala v tom, že v každé další farnosti začínal se stejnou laskavou vytrvalostí. Jeho zbožnost byla mystická, zakládala se na duchovních oporách největších českých světců, svaté Ludmily, svatého Václava, a svaté Anežky. Svými homiliemi a přímluvami připomínal duchovnost biskupa Jana Lebedy, a také se považoval za jeho duchovního syna. Do Unhoště přicházel již otec Jaroslav dobře připraven na to, co mělo přijít. Farnost náležela historicky křižovníkům a staleté prosby o svatořečení české princezny Anežky se blížily svému naplnění. Z farnosti Unhošť otec Jaroslav začal spravovat m.j. i nejstarší románskou rotundu v Budči - Kovářech, jejíž klenba prý pamatuje již učednická léta budoucího knížete Václava. Oblast duchovního působení otce Jaroslava začala v té druhé půli 80. let zahrnovat jádro území nejranějšího přemyslovského knížectví, od Tetína k Budči. Prizmatem novodobých dějin sem patřily i Lidice jako symbol místa, kde zlo nacistické totality se zdálo triumfovat a předznamenávat ohrožení celého národa. Vikariát v době nové totality zahrnoval region, který režim sám s jakousi hrdostí nazýval „rudým Kladnem“, a to ještě i krátce před svým pádem.

V druhé půli 80. let se již skoro dvě desetiletí konaly pěší poutě z Prahy do Lidic. U jejich počátku stáli v roce 1968 „mladí lidovci“; v létech pozdní normalizace už jejich iniciátory byli spíše františkánští terciáři z oblasti Praha-Jih. (To, že šlo v některých případech o jedny a tytéž osobnosti, by mohli nejlépe osvětlit naši bratři Jan Smrčina, Míla Müller, František Reichel a další). Poutě do Lidic měly jako svůj modlitební úmysl „postavení kostela v Lidicích“. Šlo o duchovní iniciativu vpravdě novátorskou: pro většinovou katolickou církev byly Lidice „komunistické“, a jako takové odsouzené k nezájmu. „My“ a „oni“ – bohužel – převládalo. P. Ptáček ve své pokoře nikoho nevyklučoval a nezatracoval ani „rudé Kladensko“. Bylo až obdivuhodné, jak se mu podařilo získat městečko Unhošť na svou stranu. Při návštěvě a krátké procházce od nádraží na faru mohl mít člověk dojem, že se ocitl někde v první půli 19. století, v doprovodu milovaného kněze, kterému kolemjdoucí projevují neskrývanou úctu. Ve správní radě Mementa Lidice zasedali také zástupci obce, zpravidla jeden za tehdejší „pravici“, druhý za „levici“, za tu levici, se kterou „my ostatní nemluvíme“. Ne tak P. Ptáček: naslouchal pozorně těm i oněm a svou laskavostí si získával úctou obou. Problém smíru po pádu komunismu stál však nejen před občanskou společností, ale týkal se i katolické církve samotné. Také zde otec Jaroslav nevyklučoval a nerozděloval, ale spojoval a smiřoval. Jak se mu dařilo získat si respekt, ba dokonce lásku u často i navzájem „protivných“, je tak trochu tajemstvím.

Poutník na starodávnou Budeč vystoupil z motoráčku v Zákolanech, přešel trať, a už při první zatáčce k vršku někdejší tvrze si nemohl nevšimnout pamětní desky na rodném domku Antonína Zápotockého, „druhého dělnického prezidenta“. První stovka metrů poutníků tisíciletého i toho „nového náboženství“, v něž tak mnozí po válce uvěřili, byla tedy společná. V okruhu lidických poutníků se objevil postřeh, že mezi prvními komunisty byli mnozí „vzbouření ministranti“. Pro Tonda Zápotockých to možná zrovna neplatilo, ale pro posledního komunistického prezidenta Gustáva Husáka ano; ten se ještě před smrtí stačil smířit s církví i s Bohem. Už jen připuštění této myšlenky nabízí novou optiku smíru: tu, která se již osvědčila na ekumenickém poli: optika „odloučených bratří“. V tomto novém vidění se ztrácí předěl nesmiřitelnosti na „my“ a „oni“, a to i v naší době.

P. Ptáček se ujal duchovní správy nad Budčí až s mystickým nadšením. Jak to jen bylo možné, započal s náročnými opravami české církevní památky prvního řádu. V letech nově nabyté svobody však bývaly roky, kdy snad nebylo dne, aby nebyl vykraden aspoň jeden kostel. Čerstvě opravená rotunda sv. Petra a Pavla na Budči nebyla výjimkou: netrvalo ani dva týdny a „bratři loupežníci“ servali nové měděné okapy a svody. Budeč byla pak vykradena ještě několikrát. Otec Jaroslav přijímal nepřízně doby nové se stejnou pokorou jako nepřízně doby předchozí. Protože v kostele si už netroufal nechávat nic, vozil své liturgické potřeby s sebou. Tak se stalo, že při poslední říjnové neděli, již se uzavíraly bohoslužby na Budči a která již byla věnována blížíci se památce všech věrných zemřelých, byl kostel opět vykraden, a navíc se ani nebylo možné dostat dovnitř. Otec Jaroslav se s mimořádnou situací vypořádal s překvapivou duchovní hloubkou: jako mensa, obětní stůl, mu posloužila náhrobní deska. Symbolika Kristovy oběti vítězí nad smrtí nemohla být působivější. V jiném, červnovém termínu, se otec Jaroslav rozhodl, že oběť mše svaté se bude výjimečně konat venku, na základech ještě staršího, původního kostela na Budči, zasvěceného Panně Marii. Ze základů chrámu, které archeologové objevili, zůstalo jen nizoučké vymezení z kamenů zlaté opuky. Tam stál obětní stůl s výhledem na louku a kraj pod hradiskem, té poslední červnové neděle zářící až do dálky tisíci kvetoucích vlčích máků. Nezapomenutelný duchovní zážitek, docela nový pohled na „rudé Kladno“.

Křižovníkem se P. Ptáček stal až v první polovině 90. let. Pozdní povolání do řádu, vlastně skoro až v „důchodovém věku“, se však připravovalo již dlouho předtím, a bylo mu dáno přinést překvapivé duchovní plody. Farnost v Unhošti přebíral Otec Jaroslav po křižovníkovi Otcí Františku Xaveru Krbovi. Řád v době nesvobody nemohl mít svého velmistra a Otec Krba v roli „konzultora“ na faře v Unhošti přechovával historické insignie řádu. Jeho náhlá smrt za podivuhodných okolností dodávala okamžiku odchodu na věčnost punc nejvyšší duchovní závažnosti. P. Krba totiž zemřel uprostřed mše svaté, v Hostouni, v kostele sv. Bartoloměje, a to v samotném závěru eucharistické modlitby. Po vyslovení doxologie: „Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože Otče všemohoucí, v jednotě Ducha svatého po všechny věky věků“ se kněz zhroutil a z kalicha s proměněnou Kristovou krví vyzvednutého vysoko nad hlavu pokropil sám sebe i obětní stůl, v okamžiku, kdy lid zvolal „Amen“. Otec Jaroslav pochopil smrt svého před-

chůdce jako milost – nejen pro sebe, ale i pro celou farnost Unhošť. Založil tradici výroční připomínky úmrtí P. Krby: mše svatá v kostele v Unhošti, následovaná průvodem na hřbitov, ke hrobu P. Krby. V 90. letech již s doprovodem hudby a s návštěvností tak četnou, že farní kostel býval plný. Poutníci i z dále bývali po pietní slavnosti velkoryse zváni k pohoštění v místní restauraci.

Pohřbu P. Krby se onoho 2. září 1985 zúčastnili oba tehdejší biskupové - František kardinál Tomášek i Kajetán Matoušek. O 10 let později, kdy už měl otec Jaroslav za sebou i slavné řeholní sliby, však rozhodně o žádnou velkou slávu nešlo: řád byl v hluboké krizi, ocital se až na samém okraji zániku. Není nadsázkou říci, že podíl P. Ptáčka na oživení a obnovení řádu byl velice významný. Od roku 2008, tedy 14 let od složení řeholních slibů, byl otec Jaroslav „převelen“ z Unhoště do hlavního řádového kostela u Karlova mostu. V samotném závěru života mu bylo dáno ještě dočkat se složení slavných řádových slibů tří nových členů /14. 9. 2016/. Celou svou předchozí „kariérou“ venkovský farní kněz měl v posledních letech života tu čest, aby před oknem své cely měl panoráma Hradčan a chrámu sv. Víta s hroby národních světců, u nichž celý život hledal duchovní oporu.

Poslední dvě útlá dílka P. Ptáčka jsou i pro nás všechny odkazem: Novéna ke svaté Anežce a Křížová cesta se sv. Anežkou (obě Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 2011). Jen zde, u matky zakladatelky, mohl řád hledat svou ohroženou a otřesenou identitu. A protože jde o návrat *ad fontes* – k pramenům původního, ryziho františkánství, můžeme z něj čerpat i my, sekulární františkáni. V době postní, do níž vstupujeme, je duch kajicnosti otce Jaroslava, s nímž dávné středověké odkazy ke svaté Anežce propojuje nanejvýš aktuálně se znamením naší doby ohrožované zvlažněním víry, jsou jeho Křížová cesta i Novéna mementem.

Obě knížičky kongeniálně ilustroval bratr Zdirad Čech - rytíř lazarista a věrný spolupracovník na díle otce Jaroslava po celá léta: Lidičtí i Budečtí poutníci vždy už s radostným očekáváním vzhlíželi k poutním obrázkům Zdirada Čecha. Jeho lístečky nemohly scházet ani při příležitostech 50., 60. a 65. výročí kněžského svěcení otce Jaroslava. Tomu poslednímu výročí /29.6.2016/ předcházel ještě jeden významný okamžik otce Jaroslava: v sobotu 21. listopadu 2015 přebíral v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha papežskou medaili „*Pro Ecclesia et Pontifice*“ – Pro církev a papeže. Současný papež František udělil toto vyznamenání „za zvláštní zásluhy v Rytířském řádu Křížovníků s červenou hvězdou a za celoživotní obětavou pastorační činností v jím spravovaných farnostech“. Medaili předával Apoštolský nuncius Mons. Giuseppe Leanza za přítomnosti primase českého Dominika kardinála Duky.

V jedné z oněch farností, při příležitosti pastorační návštěvy biskupa „Káji“ Herbsty (Velká Dobrá, Kaple Nalezení sv. Kříže, duben 2014) - za přítomnosti P. Ptáčka - řekl pomocný pražský biskup před natěsnanými věřícími toto: „Kdybych měl tu možnost - pravomoc, jako že ji nemám, ale kdybych ji měl, tak bych do této kaple přivedl všechny bohoslovce, aby na vlastní oči viděli, jak vypadá situace, když kněz má rád své věřící a když věřící mají rádi svého kněze“.

Budiž mi dovoleno malé osobní svědectví, z něhož může být patrné, z čeho se tento příkladný vztah kněze k ovečkám rodil a na čem se zakládal. Při hledání upomínek na P. Ptáčka objevuji ve svém psacím stole pohlednici s obrázkem mně tak milým, rotundy na Budči. V květnu 1995 mi P. Ptáček připomíná, že v neděli 28. 5. budou ve 14 hodin bohoslužby na Budči. Nebyl jsem sám - takových adresátů bylo více. Patřit do okruhu povolávaných P. Ptáčkem mi i po letech přijde jako milost. V době našeho seznámení jsem byl podnikovým ekonomem a „panem inženýrem“ jsem už potom zůstal. Vlastně ani nevím, zda P. Ptáček věděl, co dělám v desetiletích následujících: nepřišla na to řeč. Náš vztah se zakládal na skutečnostech třeba i dávných, ale daleko podstatnějších. Měli jsme v té době zahradu v Praze 6 - Přední Kopanině, kde je také rotunda, sv. Máří Magdalény. Ta je sice datována až do první půle 12. století, ale legendy tomuto místu přisuzují daleko starší původ, dokonce předkřesťanského slovanského obětiště a poté jednoho z vdovských lén kněžny Ludmily. Naše zahrada měla terasovité uspořádání a podle místních kronik na ní bývala vinice. Tak jsem se pokusil vinici obnovit, a několikrát jsem na Svatováclavskou pouť do Budče přivezl košíček hroznů Frankovky. P. Ptáček tomu rozuměl jako dárku od sv. Ludmily... Od Přední Kopaninské rotundy jsme potom v posledním desetiletí vypravovali pouť do Lidic. Když jsme od pěších poutí museli upustit pro chatrnější zdraví několika terciářů, ukázalo se, že na půdorysu někdejšího kostela

sv. Martina v Lidicích byl posvěcen poutní obraz P. Marie Lidické, jehož autorem není nikdo jiný než náš bratr Zdirad Čech. A starost o výroční mši svatou připomínající lidickou tragédii i o památku popraveného lidického faráře P. Štemberku od té doby na sebe vzal sám primas český.

Při příležitosti malé výstavy v prodejně Karmelitánského nakladatelství, na niž nás zval bratr Pepa Lacman, jsem se ke své radosti setkal s P. Ptáčkem i Zdiradem Čechem. Bylo to milé setkání a já měl dost času, a tak jsem doprovodil otce Jaroslava do kláštera. Cestou přišla řeč na Budeč - jak jinak. Dovídal jsem se, že místní přemlouvali P. Ptáčka ještě jako arciděkana v Unhošti, aby na Budeč přijel sloužit půlnoční mši svatou. On se bránil, že jako svou prvořadou povinnost má závazky k farnosti Unhošť. Když byl potom „převelen“ do kláštera u paty Karlova mostu, Budečtí z Kovár a Zákolan přišli se svou prosbou znovu: do Prahy. A P. Ptáček připustil, že teď by to jít mohlo. Když pro něj přijedou ... A oni přijeli: terénním vozem, protože toho roku přišla sněhová nadílka víc než hojná a dříve než jindy. Od Zákolan se ani terénní auto k rotundě nedostalo, museli návrší objet z druhé strany. Hlubokým sněhem se k rotundě probrodilo na 80 poutníků, a překonané oběti z cesty se proměnily v o to hlubší radost z mešní oběti. Oslava narození Syna Božího prý pokračovala v místním hostinci ještě několik hodin. A otec Jaroslav - s jeho neopakovatelným, laskavým úsměvem - k tomu podotkl: a ze stěny se na nás díval velký portrét Tondy Zápotockých. Málo naplat, „jejich“ prezidenta.

Humor neopustil P. Ptáčka ani v těch týdnech, kdy mu už podle lékařů běžela nezadržitelně lhůta. Návštěvníci byli o tom zpraveni, ale během návštěvy na „sestřičku smrt“ řeč nepřišla, ba ani na loučení. Svátý kněz už žil dlouho jakoby ve věčnosti, a proto „transitu“ nepřikládal tak velký význam: vždyť se jistě zase uvidíme. Když ne tady, pak na Pravdě Boží. Jeho výrok: „Já už v klausuře přijímám i dámské návštěvy“ měl v sobě pečeť vítězství nad smrtí. Poslední zastavení jeho Křížové cesty se sv. Anežkou končí přáním, k čemu tímto dílkem „se svatou Anežkou“ směřoval: „aby i nás - tak jako svatou Anežku - naplnil svou jasností „paprsek věčného světla“ a „podivuhodným vyzařováním dával svítit i tělu“.

Bratr Irenej, únor 2017

P.S. Autor vyjadřuje svou vděčnost bratru Jaroslavu Malíkovi za možnost využít jeho článků v Unhošťských listech 8/2015 a 2/2016, a v Kosteleckém Andělu 2/2016, i za zprostředkování poslední návštěvy u P. Ptáčka. Deo gratias.

Vážení a milí bratři sestry, neostýchejte se podělit s ostatními čtenáři o vaše vzpomínky na další výrazné postavy naší spirituality! Těší se na ně vaše redakce.

Majetek SFŘ a jeho využití v souladu s posláním řádu

V roce 2016 zaslal gen. ministr Tibor Kausero našim společenstvím desetistránkový pracovní materiál „Úvod do majetkových záležitostí SFŘ“. V průvodním listu se odvolává na čl. 15. 3 GK, kde se uvádí, že sekulární františkáni mají omezit své osobní potřeby, aby se mohli dělit s nejpotřebnějšími. Protože asi všichni ministři tento dokument ještě nečetli – a po pravdě řečeno on moc čtivý není – jsem se pokusil vybrat z něj to důležité a předložit pár věcí k promýšlení.

Už zmíněný čl. 15 GK odkazuje na Řeholi SFŘ čl. 11: „Kristus si s důvěrou v Otce vyvolil pro sebe a svou Matku život v chudobě a pokoře... Proto ať sekulární františkáni si ... uchovávají odstup při užívání časných dober... a ať jsou si vědomi, že jsou jen správci statků, které dostali ve prospěch Božích dětí.“ Tento článek lze shrnout do čtyř bodů: a/ strohost života a odpoutání od potřeb, b/ chudoba jako životní volba, c/ použití věcí podle nutných potřeb, d/ cíl společenství: to, co máme, je pro dobro druhých. Body a,b,c si musí vyřídit každý sám se svým svědomím a se svým manželským partnerem. K bodu d/ bych řekl toto: dosud se chováme jako každý jiný spolek: peníze, které dáme dohromady, používáme pro vlastní potřebu – zaplatíme třeba nájem sálu, noclehy účastníkům, cestovné. Uvedený materiál však připomíná, že „bratrská společenství by měla hlouběji prozkoumat sekulární františkánské charisma vzhledem ke svému majetku“,

uvádí Řeholi čl. 25 a čl. 13. a dochází k závěru, že pro naše charisma je typická solidarita s nejpotřebnějšími. Když to shrnu, tak úvahy směřují k tomu, že naše řádové peníze a další majetky nejsou prvotně určeny k naší vlastní potřebě / i když částečně také /, ale pro chudé. Je to velká výzva pro všechna společenství SFŘ rozhodnout, koho v naší bohaté společnosti považovat za chudého a jak mu pomoci.

V druhé části materiálu Mezinárodní rady se mluví o správě majetku SFŘ. Je nesporné, že majetek SFŘ je církevní majetek a jeho hospodaření se řídí obecným církevním právem. Každá církevní organizace musí mít dva orgány pro majetkové záležitosti: správce /ekonom, pokladník/ a ekonomická rada se sborem poradců pro závažnější věci majetkové správy. V našich předpisech chybí ekonomická rada nebo aspoň dva poradci, kteří pomáhají pokladníkovi /viz církevní právo CIC 1280/. Probíraný dokument rozděluje hospodaření na rutinní a mimořádné. Jak určit, co je mimořádnou akcí, která může podstatně ovlivnit hospodaření nebo jeho účel, je potřeba zvážit a musí mít schválení rady vyšší úrovně bratrského společenství. NR by měla mít mimořádné operace schváleny od předsednictva CIOFS. Doporučuje se, aby ministři k výroční zprávě přiložili informaci o majetkových poměrech – podobně jako se hospodaření předkládá při bratrské vizitaci. Také se doporučuje zřídit ekonomickou radu, která by pomáhala pokladníkovi.

Druhý text CIOFS, kterým se chci zabývat, se jmenuje Milosrdenství: Proměňující milost a poslání, který napsal P. Lino Temperini TOR v roce 2016. Má podtitul SFŘ a skutky milosrdenství. V úvodu autor cituje z buly Misericordiae vultus od papeže Františka: „Vroucně si přeji, aby křesťanský lid během svatého roku přemýšlel o skutcích tělesného a duchovního milosrdenství“.

Pro sv. Františka „konat milosrdenství“ znamenalo konkrétní činy a ne jen pocity soucitu. Začal tím, že políbil malomocného. Autor pracuje s dvojicí kajícnost – skutky milosrdenství. Říká, že „terciáři obvykle volí evangelní chudobu zaměřenou na sociální a charitativní pomoc. Jsou to lidé ponoření do každodenního života a chtějí mít účast na tišení utrpení druhých. Majetky nejsou pro výlučné použití samotných terciářů, ale pro potřeby druhých. Terciáři se dívají do tváře reality a jsou všímaví k nářkům ubohých. Znamení doby a historické výzvy pobízejí terciáře, aby zasahovali v konkrétních těžkých situacích. Sekulární františkáni jsou poslání oživovat stále se vyvíjející nový svět a přitom se nechat formovat Božím milosrdenstvím.“

Závěrem zkusím říci něco o chudých, o kterých oba texty mezinárodní rady mluví, ale neříkají, kdo to je. Chudý může být i ten, kdo je finančně zabezpečen – má důchod, dávky, plat, úspory – ale neumí hospodařit. Bere drogy, hraje automaty, sází, pije nebo jen nesmyslně utrácí. Tomu nepomůže, když mu dáme peníze, spíše mu uškodíme. Tomu, kdo je v dluhové pasti, také nepomohou peníze, ale oddlužení. Takoví lidé potřebují odbornou pomoc. Naše MBS by mohla mít seznam místních pracovišť, která tuto pomoc poskytují a potřebné lidi tam směřovat. Možná některé poradny by uvítaly příspěvek na činnost. Ve farnostech chybí odborníci na doprovázení manželů. Nemohla by MBS pomoci zorganizovat kurs pro moderátory manželských setkání, sehnat vyučující i účastníky a pomoci s financováním? O encyklice Laudato si se málo ví – nemohli bychom uspořádat a zaplatit profesionální informační akci? Chudí jsou také ti, které společnost nenávidí. Ti potřebují naše milosrdenství. A mediální kampaně jsou velmi často založeny na vyvolávání nenávisti – ať vůči chudým, bohatým, migrantům, politikům, lidem jiných kultur či náboženství.

Pro vlastní hospodaření SFŘ by mohlo platit, že každému se budou účtovat plné náklady a naši členové s napjatým rodinným rozpočtem mohou požádat o slevu. Každé rozhodnutí MBS i NR by mělo mít odkaz na příslušný článek Řehole nebo GK, abychom dělali jen to, co řád dělat má a každé vydání peněz hodnotit kritériem „pro chudé“.

A možná větší bohatství než peníze je náš čas, schopnosti a organizační možnosti, které máme využívat pro potřebné. Pokud se neobrátime k problémům globalizované společnosti, bude časem vytlačena velká část společnosti na okraj. To budou skutečně chudí – lidé bez budoucnosti, v depresích a často na drogách. Neměli bychom vytvořit zejména pro mladé seminář „Spiritualita veřejného života“, kde by se probírala kultura mezilidských vztahů, umění číst znamení doby a celé sociální učení církve? Není toto cesta SFŘ k „chudým“?

leden 2017 Jiří Šenkýř

Tomáš z Celana: Druhý životopis svatého Františka, čl. 65

Přísná důtka bratrovi, který vzal do rukou peníze

Boží přítel horlivě opovrhoval vším světským, ale nejvíc ze všeho zatracoval peníze. Proto od počátku svého obrácení zvláště penězi pohrdal a těm, kdo ho následovali, důrazně připomínal, že penězům je třeba se vyhýbat jako samotnému ďáblu. Dával svým radu, aby k penězům a k výkalům chovali stejnou lásku.

Jednoho dne se stalo, že nějaký světský člověk vešel do kostelíka svaté Marie v Porciunkule, aby se tam pomodlil. U kříže nechal peněžní dar. Když odešel, sebral jeden bratr peníze jednoduše rukou a hodil je do okenního výklenku. Doneslo se až ke světcům, co bratr udělal. Když bratr viděl, že se to o něm ví, spěchal prosit za odpuštění a položen na zemi žádal potrestání. Světec ho pokáral a přísně mu vytýkal, že se peněz dotkl. Nařídil mu, aby peníze vlastními ústy z výklenku zvedl a ústy je položil za ohradu na oslí trus. Bratr příkaz ochotně splnil. Bázeň naplnila srdce všech, kteří o tom slyšeli. Po té události pak všichni pohrdali penězi ještě více, když byly postaveny na roveň trusu, a den ze dne byli novými příklady povzbuzováni, aby penězi pohrdali.

Převzato z knihy Františkánské prameny III., vydal OTTOBRE 12

Okénko otázek a odpovědí

Otázka:

„Kdo je v našem řádu oprávněn hospodařit s jeho majetkem? Ministr, pokladník nebo oba?“

Odpověď:

Bod 2.e) čl. 50 GK stanoví, že úkolem rady MBS je rozhodovat o použití dostupných fondů a vůbec rozhodovat o věcech týkajících se správy financí a ekonomických záležitostí bratrského společenství. Bod 2.l) čl. 66 GK stanoví, že úkolem NR je rozhodovat o platbách z dostupných fondů a vůbec o ekonomických záležitostech bratrského společenství. Následující bod 2.m) stanoví úkol NR, aby před koncem svého funkčního období nechala prověřit stav financí a trvalého majetku NBS odborníkem, který není členem rady, nebo skupinou revizorů účtů NBS.

Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že oprávněným k hospodaření s majetkem řádu je rada příslušného bratrského společenství v rámci své působnosti a nese za to odpovědnost. Co je úkolem pokladníka, je stanoveno v bodu 4. čl. 52 GK (evidence příjmů a výdajů, pečlivá správa svěřených prostředků a skládání účtu z jejich správy.) Národní stanovy určují rámeček správy bratrských společenství v kapitole IV., kde mimo jiné uvádí, že podrobnější pravidla pro hospodaření stanoví směrnice NR.

Prováděcí směrnice NR k národním stanovám byla schválena 24.5.2003 a je závazná pro NR, rady MBS i všechny členy řádu. V kap. III. Hospodaření bratrských společenství stanoví způsob vedení účetnictví v řádu a pravidla hospodaření. Vřele doporučuji k prostudování a zavedení do praxe tam, kde se ještě dle této směrnice nepostupuje. Je k dispozici na našich webových stránkách.

Odpověď zpracoval:

br. Václav Němec OFS